

Ik zink in de slaapbank en kijk rond in het kleine appartement van mijn moeder. De vrouw die ik vroeger vasthield om te voorkomen dat ze weg zou waaien had het meest winderige hoekje van Europa uitgekozen om te wonen, Tarifa. In het kleine dorp met de witte huisjes wonen veel surfers en hippies. De vrijheid die zij uitstralen, trok haar aan. Viviënne was gevlucht voor de regels en de acceptgiro's die het Nederlandse klimaat verkillen. 'Het is net een openlucht gevangenis. Ik wil ademen.' De harde warme wind waait continu en zorgt voor koelte. Het is siësta. Tarifa slaapt of eet terwijl de windmolens aan de einder vrolijk hun wieken draaien. Inderdaad, energie is hier gratis.

Ik leg de brief die ik in mijn hand heb op tafel en bekijk de bijlagen vluchtig. Ik lees flarden van de tekst van een verwarde vrouw over haar dochter. Mijn moeder schreef over mij. Haar verleden haalde haar in, ook hier. De vrijheid die ze zocht, werd beperkt door spoken in haar hoofd. Onze relatie was daar een van. Ik, de onbuigzame dochter, ben het lopende stille verwijt aan haar onvermogen.

Beneden gaat de voordeur open, waardoor de deur van de kamer waar ik zit dichtvalt met een klap. Een onbekende man loopt de hal in en schikt zijn haar in de spiegel. Ik sla hem gade van

boven aan de trap. 'Hola', verder aarzel ik. Ik wil hem vragen wat hij hier zoekt, maar mijn Spaans gaat niet verder dan het boekje 'Wat en Hoe' en dat heb ik niet bij de hand. Hij kijkt op en ik herken hem van een foto die Viviënne me een tijdje geleden toestuurde. 'Oh, ik ben zoou verliefd. Hij is het echt helemaal. Ik ben nog nooit zo gelukkig geweest. Dikke kus, Viv', stond op de achterkant. Typisch Viviënne, niet eens zijn naam stond erbij. De foto kwam pas na drie weken aan, ze had de postcode verkeerd op de enveloppe gezet. In die drie weken belde ze me regelmatig op de gekste tijden om te vragen of ik haar post al had gekregen. Ze wilde alles met me delen, als een boezemvriendin. 'Hoi, jij moet de dochter zijn', reageert de man van wie ik de naam nog steeds niet weet. Hij spreekt Engels. Als Viviënne belde, praatte ze aan een stuk door en vergat te luisteren. Ze sprak over hem als 'my love' of 'mijn grote lief'. Niet een keer noemde ze zijn naam. Hij was zeker tien jaar jonger dan mijn moeder. Ze giechelde als een puber toen ze dat zei en me op het hart drukte om nooit haar leeftijd te verklappen. Alsof ik dat nog niet wist. Viviënne deed al zolang ik me kan herinneren geheimzinnig over haar leeftijd. Ik wist niet eens hoe oud ze was, totdat ik een keer in haar paspoort keek terwijl ze haar verblijfsvergunning in Spanje verlengde. Ze voelde zich

betrapt, zelfs door haar eigen dochter: 'Je zegt je leeftijd toch niet tegen iemand die jaren jonger is. Dan word je meteen in een hokje geplaatst. Bovendien hoef ik mezelf ook niet steeds er aan te herinneren dat mijn beste jaren voorbij zijn.' Viviënne was forever young. 'Hoi, jij moet de dochter zijn' blijft schutterig onderaan de trap staan. Ik realiseer me dat ik hem aan staar. 'Sorry dat ik je zo laat wachten. Ik verwachtte niemand... Kom boven.' Zijn glimlach is ontwapenend. Ik snap meteen wat mijn moeder in hem zag en probeer de rimpeltjes rond zijn ogen te tellen. Mannen met lachrimpels rond hun ogen heb ik altijd aantrekkelijk gevonden. Ze zeggen iets over het leven. Die ogen zijn gebruikt om te lachen naar de wereld. Ik houd van iets wat gebruikt is. Zoals van oude versleten T-shirts waar de gaten bijna in vallen en die vaal zijn geworden in de zon, maar zacht door het vele dragen. Zo worden ook de ogen van een man zacht door het vele lachen.

De rode wijn is koud en stevig. We zitten op het dakterras dat minstens even groot is als de rest van het appartement. Voor Nederlandse begrippen woonde mijn moeder klein, bijna als een student. Andy en ik zitten tegenover elkaar. Twee onbekenden die een liefde delen die voorgoed verloren is. Het voelt onwennig en tegelijk is hij vertrouwd. Ik

herken iets in hem. De mannen van mijn moeder hebben kleine gelijkenissen. Dingen die onder de oppervlakte liggen. Een oogopslag, een handgebaar of de klank van een woord. 'Waarom ging ze nog rijden?' vraag ik Andy zo plotseling dat ik er zelf van schrik. Ik had me zo voorgenomen om niet met de deur in huis te vallen, maar ik moet het weten. Wat had mijn moeder ertoe gebracht om midden in de nacht dronken achter het stuur te gaan zitten en keihard over de slingerende bergwegen te racen? Haar oude Mercedes was niet bepaald een auto die racegedrag uitlokte. En ondanks haar wispelturigheid en rare sprongen was Viviënne er niet de persoon naar om whisky te drinken en vervolgens achter het stuur te kruipen. Dat was een van de weinige verboden die ze niet overtrad. Andy kijkt me aan.

Ik herhaal mijn vraag en hoor dat mijn stem dwingend klinkt 'Waarom reed ze terwijl ze zoveel gedronken had?' De rimpels om de ogen van Andy verstrakken. Hij opent zijn mond, maar er komt geen geluid uit. 'Waarom, Andy?' vraag ik nogmaals. En dan zachter: 'Hadden jullie ruzie?' Hij slikt zichtbaar. 'Nee, dat is te zeggen, ja, wel, nee eigenlijk niet.' 'Fuck Andy, zeg het maar.' Ik schreeuw nu. 'Had je haar bedrogen? Wat heb je gezegd? Waarom

reed ze, Andy?' 'Ze was ziek.' 'Ziek? In haar hoofd of zo? Ze deed rare dingen af en toe, Andy. Ze was wispelturig en egocentrisch. Ze dacht dat ze eeuwig jong was. Maar ze was niet gek!' 'Mijn god, wat lijkt jij op haar.' Zijn ogen verzachten, maar ik laat me niet vermurwen. De koele rode wijn en de brandende zon hadden hun werk gedaan. Ik ben razend, op het hysterische af. Die klootzak zit daar doodgemoeidereerd tegenover me en zegt dat mijn moeder gek geworden is. Mijn moeder die ik zo razend mis. Mijn moeder die mijn hele leven vulde, mijn leven lang. Die mijn kind werd voordat ik zelf volwassen was. Mijn moeder met al haar onvolkomenheden, aanvallen, gekke buien, talloze liefdes, altijd blut en altijd onderweg. Mijn moeder die me tot waanzin kon drijven, die ik dood wenste, meerdere keren. Ik wilde rust, met rust gelaten worden. En nu is het zover. Nu is ze dood. En hij, hij heeft haar vermoord. Zo, ik heb het gezegd. Dan pas zie ik zijn gezicht. Hij huilt. Langzame grote tranen. 'Nee,' hij slikt weer alsof er een pinda in zijn keel is blijven steken. 'Nee, ze was niet gek. Ze was.....' Zijn woorden blijven steken. 'Ze was echt ziek.' 'Hoe kan dat nou?' Ik wist van niets. Viviënne belde me en schreef. Ze schreef me aan de lopende band. Kleine kaartjes, kladbrieftjes. Ze schreef op bierviltjes en alles wat maar voor handen was. Ze stuurde me enveloppen vol met

foto's, berichtjes, rood omcirkelde krantenknipsels. Als ze echt ziek was, dan had ik dat geweten. Ze vertelde me alles. Ik wist zelfs hoe Andy in bed was. Ik wist wanneer ze haar teennagels rood lakte. Ik wist meer van haar dan van mezelf. 'Kanker in de baarmoeder,' zegt hij. Ik neem een grote slok wijn en verslik me. Hij praat tergend langzaam. Viviënne had al een paar maanden lang buikpijn. Eindelijk ging ze naar een dokter. De dag van het ongeluk had ze uitslag van het ziekenhuis gekregen. Andy was aan het werk. Toen hij bij haar aan kwam, zag hij een lege fles wijn en drie pakjes sigaretten liggen. Viviënne lag op bed. Ze wilde niet eten. Ze wilde niet praten. Toen ze eindelijk op stond, greep ze de whiskyfles. 'Mij krijgen ze niet levend,' had ze gegromd. Andy wilde haar vastpakken. Ze duwde hem weg: 'Bemoei je niet met mij.' Hij zag de uitslag van het onderzoek op de grond liggen. Van tafel ge-
waaid door de beroemde wind van Tarifa. Viviënne stond op het dakterras te zwaaien. 'Ik dacht even dat de wind haar mee zou nemen. Als een flinterdun zeil woei ze mee met de vlagen,' zegt hij. 'Ik kon haar niet tegen houden. Ze was onbereikbaar. Het was geen ongeluk...'

Die nacht vrij ik met Andy. Nee, ik vecht met hem. Ik haat hem, omdat hij mijn moeder niet heeft gered. Ik verlang naar hem, omdat hij mij

dichter bij Viviënne brengt dan iemand anders in de wereld op dat moment kan. Hij is mijn bondgenoot en mijn tegenstander. Hij is mijn lot van die nacht. Hij is het laatste tegenstrijdige cadeau dat Viviënne me geeft.